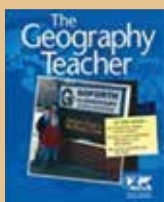

معرفی منابع و کتاب‌های جغرافیایی

دکتر سید مهدی موسی کاظمی

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

- مزایای پداگوژیک کارهای میدانی دانشجویان در دانشکده جغرافیا در پرتو فرایند بولونیا/اسلاندانا آندکویچ و دیگران
- درک کردن و درک شدن: تسهیل یادگیری میان‌رشته‌ای از طریق ارتقای مهارت‌های ارتباطی/استفن تیلور
- نوشتن پیشینه و ادبیات تحقیق موفق: سونجا ریورن
- آماده شدن برای کنفرانس‌های پژوهشی چندرشته‌ای دوره کارشناسی/جنیفر هیل و دیگران

معلم جغرافیا

The Geography Teacher Vol. 15, 2018, Issue 1

- مقالات شماره ۱ از دوره ۱۵ مجله معلم جغرافیا در سال ۲۰۱۸ به ترتیب زیر است:
- ارزش‌گذاری تفکر دانش‌آموزان در روند تحقیق/آدری موهان
  - آیا پرسشگری یادگیری را تغییر می‌دهد؟ جغرافیا و چارچوب C۳/لارنس ام. پاسکا
  - پنجره به جهان/کاما کانون
  - مردم در حال حرکت/آدری موهان
  - استخراج نفت از قزاقستان/فیل گرشمهل
  - تجارت در جهان باستان؛ شواهد از یک کشتی شکسته/فیل گرشمهل
  - کشاورزی پایدار: برداشت پوششی/مگان وبستر
  - تأثیر فضایی نظام آارتاید در شهر آفریقای جنوبی/تی آشومان
  - چگونه الگوهای کشاورزی در صربستان پس از سقوط یوگسلاوی تغییر کرد؟/میکیکا سیبینویچ

مجله جغرافیا در آموزش عالی

Journal of Geography in Higher Education Vol. 42,

2018, Issue 1

- مقالات شماره ۱ از دوره ۴۲ مجله جغرافیا در آموزش عالی در سال ۲۰۱۸ به ترتیب زیر است:
- یک رویکرد مبتنی بر قابلیت برای آموزش عالی: قابلیت‌ها و مفاهیم جغرافیایی برای برنامه درسی جغرافیا/هلن واکینگتون و دیگران
  - پیدا کردن زمینه مشترک: استفاده از یک قالب چشم‌انداز جغرافیایی به‌عنوان یک برنامه یکپارچه‌سازی برای اقدام بین‌المللی در زمینه آموزش/گری بریلی و دیگران
  - مشارکت جامعه جهانی/محلی: پیشبرد یادگیری جامع و برقراری همبستگی/سرین دی. هوستون و کرک لنگ
  - اقدام پژوهی مبتنی بر پروژه مشارکت جمعی با استفاده از فناوری اطلاعات جغرافیایی/مینسونگ کیم
  - سفر از «من» به «ما»: گروه‌های آموزشی هم‌پیوند از دانش‌پژوهان دکترای جغرافیا/کلی دامبروسکی و دیگران
  - تشریح فضاها در کلاس درس با استفاده از GIS کیفی/جفری ای باتیستا و کوین مانا

معرفی کتاب‌های جدید جغرافیایی

جغرافیای شهری ایران

هدف کتاب حاضر، شناخت جغرافیای شهری ایران بر پایه نظریه روابط انسان و محیط است. لذا کوشش شده است به این پرسش پاسخ داده شود که چه عوامل و موانعی بر توسعه شهری و فضاهای شهری شهرهای ایران تأثیرگذار بوده‌اند؟ در این کتاب نخست ریشه‌های تاریخی شهرنشینی، سپس ویژگی‌های شهر و شهرنشینی، ساخت شهر، جایگاه شهر و جغرافیای کلان‌شهرها و در نهایت، مسائل شهرهای ایران بررسی شده است. مؤلف در تجزیه و تحلیل مشکلات شهری، علاوه بر عوامل طبیعی به مسائل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نیز توجه داشته است. کتاب **جغرافیای شهری ایران** توسط دکتر پروانه شاه‌حسینی (عضو هیئت علمی پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی، سازمان سمت)، تألیف و در سال ۱۳۹۶ توسط انتشارات سمت در ۱۳۲ صفحه منتشر شده است. عناوین فصل‌های کتاب به ترتیب زیر است:

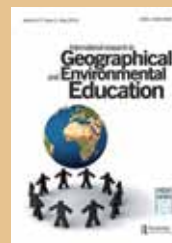
- فصل اول: تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران
- فصل دوم: ویژگی‌های شهرهای ایران
- فصل سوم: ساخت شهر در ایران
- فصل چهارم: جایگاه شهر در ایران
- فصل پنجم: جغرافیای کلان‌شهرهای ایران
- فصل ششم: مسائل شهری در ایران

مبانی ژئومورفولوژی رودخانه‌ای

با توجه به وضعیت جغرافیایی ایران و نیاز به مطالعات گسترده در زمینه آب و نقش آن در زندگی مردم کشورمان برای ترویج اطلاعات دانش‌بنیان آبی پژوهشگران، مبانی ژئومورفولوژی

- منطقه‌بندی: روایت طرح درس در زمینه مناطق / **دبورا ادمونسون**
- تبیین توانمندی‌های جهانی زنان با استفاده از تحقیقات جغرافیایی / **ملانی آر. گرویز**
- مسائل مربوط به انرژی جهانی؛ درس مبتنی بر تحقیق با استفاده از ArcGIS بر خط / **اینجنونگ جو**
- بررسی مرزهای قومی و سیاسی با ArcGIS / **ماتئو مان**

تحقیقات بین‌المللی در آموزش جغرافیا و محیط‌زیست

International Research in Geographical and Environmental Education Vol. 27, 2018, Issue 2

مقالات شماره ۲ از دوره ۲۷ مجله تحقیقات بین‌المللی در آموزش جغرافیا و محیط‌زیست در سال ۲۰۱۸ به ترتیب زیر است:

- سرمایه‌گذاری در تحقیق و ارزیابی برای بهبود تمرین، یک روش مستقیم نشان دادن است که اکنون می‌توانیم برای آموزش زیست‌محیطی به کار ببریم / **آلن راید**
- استفاده از نظریه زمینه‌ای برای درک شناخت، تفکر، بسط و آثار نگرش معلمان جغرافیا نسبت به مناطق در سراسر جهان / **دونگ مین لی**
- تغییرات در درک مفهوم آب از نظر دانش‌آموزان مدارس ابتدایی در متون آموزشی علوم، فناوری و اجتماعی (STS) / **ساری هاوو - نو تینن و دیگران**
- تمایل نومعلمان جغرافیا به آموزش تفکر فضایی از طریق جغرافیا؛ مقایسه بین چین و کره جنوبی / **جین هی لی و دیگران**
- بازی با واقعیت: آیا مدل‌های جغرافیایی درک اصطلاحات جغرافیایی را بهبود می‌بخشد؟ / **زابوکس چیگانی و دیگران**
- یک گزارش انتقادی درباره چیسستی «جغرافیا» در دوره تربیت معلمان ابتدایی در انگلستان / **استفن پوتیک و دیگران**
- جغرافیا و دانش قدرتمند؛ سهمی در مباحثه / **آلریک مود**

که سبب شده است تا نام یگانۀ ایران همگام با این گوناگونی شکل گیرد. کتاب **علل پیدایش و بقای کشور ایران** توسط دکتر محمدرضا حافظنیا (استادتمام دانشگاه تربیت مدرس) و ابوالفضل کاوندی کاتب (دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی) تألیف و در سال ۱۳۹۶ توسط انتشارات سمت در ۲۶۸ صفحه منتشر شده است. عناوین فصل‌های کتاب به ترتیب زیر است:

فصل اول: تعریف‌ها و مباحث نظری

فصل دوم: نیروهای زیربنایی علت وجودی و بقای ایران

فصل سوم: نیروهای روبنایی علت وجودی و بقای ایران

زمین در فضا

با پیشرفت علم و فناوری روزبه‌روز بر دامنه دانسته‌های انسان نسبت به فضا افزوده می‌شود. متخصصان و پژوهشگران رشته جغرافیا نیز از این قاعده مستثنا نیستند و برای تحلیل چشم‌اندازهای جغرافیایی به منابع و مآخذ تخصصی نیازمندند. در این راستا مؤلف کوشیده است پس از تشریح مفاهیم پایه به تبیین قواعد نجوم و مکانیک سماوی بپردازد و با بهره‌گیری از علوم و فناوری‌های جدید کتابی تدوین کند که علاوه بر تأمین نیاز دانشجویان رشته جغرافیا به کار دانشجویان و پژوهشگران سایر رشته‌های مرتبط، نظیر علوم زمین، منابع طبیعی و اقیانوس‌شناسی نیز بیاید. کتاب **زمین در فضا** توسط دکتر عزت‌الله قنواتی (دانشیار دانشگاه خوارزمی) تألیف و در سال ۱۳۹۶ توسط انتشارات سمت در ۲۶۰ صفحه منتشر شده است. عناوین فصل‌های کتاب به ترتیب زیر است:

فصل اول: تعاریف و مفاهیم پایه

فصل دوم: ایده‌ها و مدل‌های کیهان‌شناسی

فصل سوم: مختصات فضایی عالم

فصل چهارم: سیر تکاملی علم نجوم و جغرافیای ریاضی

فصل پنجم: خورشید، نزدیک‌ترین ستاره به زمین

فصل ششم: مشخصات زمین و حرکت‌های آن

فصل هفتم: قوانین حرکت و گرفتگی‌ها

فصل هشتم: آشنایی با سامانه موقعیت‌یاب جهانی و روش‌های

جهت‌یابی

فصل نهم: زمان و تقویم

فصل دهم: حاکمیت انسان در فضا

رودخانه‌های تألیف پروفسور رو چارلتون ترجمه و به جامعه پژوهشی و آموزشی تقدیم شده است. شیوه‌های سنتی مدیریت کانال، آثار زیان‌بار مدیریت نادرست آب و خاک و تغییر به سوی مدیریت‌های دارای رویکرد زیست‌محیطی و توجه ویژه به ترمیم و بازسازی بازه‌های رودخانه‌های فرسایش‌یافته در کانون توجه مبحث مدیریت کانال‌های رودخانه‌های قرار گرفته‌اند. مطالعه این اثر به تمامی دانشجویان علوم زمین، به‌ویژه دانشجویان رشته ژئومورفولوژی و آب‌وهواشناسی توصیه می‌شود. کتاب **مبانی ژئومورفولوژی رودخانه‌های** توسط دکتر مهدی ثقفی (استادیار دانشگاه پیام نور) و دکتر محمدحسین رضایی مقدم (استادتمام دانشگاه تبریز) ترجمه شده و در سال ۱۳۹۶ توسط انتشارات سمت در ۴۵۶ صفحه منتشر شده است. عناوین فصل‌های کتاب به ترتیب زیر است:

فصل اول: مقدمه

فصل دوم: سیستم رودخانه

فصل سوم: رژیم جریان

فصل چهارم: منابع رسوب

فصل پنجم: حمل رسوب در مقیاس بزرگ

فصل ششم: جریان در کانال‌ها

فصل هفتم: فرایندهای فرسایش، حمل و نهشته‌گذاری

فصل هشتم: شکل و رفتار کانال

فصل نهم: واکنش سیستم به تغییر

فصل دهم: مدیریت کانال‌های رودخانه‌ای

علل پیدایش و بقای کشور ایران

کشورها برجسته‌ترین تقسیم‌بندی سیاسی - جغرافیایی مستقل جهان کنونی هستند و همچنان از مهم‌ترین بازیگران نظام بین‌المللی به شمار می‌روند. اینکه چه عامل یا عواملی زمینه پیدایش کشورها و همچنین ماندگاری آن‌ها را فراهم می‌سازد، از موضوعات مورد مطالعه جغرافیای سیاسی است که از آن با نام علت وجودی و علت بقا یاد می‌شود. عوامل پیدایش و بقای کشور بر یکپارچگی ملی و ساخت هویتی مستقل تأثیر گذارند و تبدیل به شالوده‌های هویت ملی کشورها می‌شوند. ایران امروز نیز بخشی از جغرافیا، فرهنگ و تاریخ دیرپای مردمان ساکن فلات ایران در نقشه سیاسی جهان است. بارزترین ویژگی کشور ایران، گوناگونی در پدیده‌های طبیعی، انسانی و سرگذشت پرتلاطم تاریخی است؛